

N:o 160.

Ank. till Riksd. kansli den 4 maj 1909, kl. 3,30 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition till Riksdagen angående fördelning af de medel, som komma att under år 1909 och 1910 afsättas till främjande af nykterhet och motarbetande af dryckenskapens följder, samt i ämnet väckta motioner.

(2 U. A.)

I en den 19 sistlidne mars till Riksdagen aflåten, till statsutskottets förberedande behandling öfverlämnad proposition (n:o 184) har Kungl. Maj:t under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver ett blandadt civil- och ecklesiastikärende sammå dag föreslagit Riksdagen att, beträffande fördelningen af de medel, som, jämlikt 25 § i kungl. förordningen angående försäljning af brännvin den 9 juni 1905, komma att under år 1909 och 1910 afsättas till främjande af nykterhet och motarbetande af dryckenskapens följder, medgifva,

att af samma medel må under de villkor, som af Kungl. Maj:t pröfvas lämpliga, utgå

såsom understöd för år 1910 åt kuranstalten Sans Souci	kronor	7,000: —
såsom understöd för år 1910 åt Stockholms alkoholisthem	»	8,500: —
för uppförande af ett bad- och tvätthus jämte klappbrygga vid nyssnämnda kuranstalt	»	12,000: —
	Transport kronor	27,500: —

	Transport kronor	27,500: —
såsom understöd för år 1910 åt kuranstalten Solvik å Styrso	»	5,000: —
såsom bidrag till byggnadskostnaden för svenska diakonsällskapets alkoholisthem vid Stora Sköndal	»	12,000: —
såsom bidrag till uppehållande under år 1909 af verk- samheten vid sistnämnda anstalt	»	6,000: —
till pristäflan för en folkskrift rörande alkoholismen	»	3,000: —
till främjande af järnvägsmännens helnykterhetsför- bunds verksamhet	»	2,000: —
till internationella byrån för alkoholismens bekäm- pande	»	750: —
till främjande af svenska sällskapets för nykterhet och folkuppfostran, det år 1837 stiftade sven- ska nykterhetssällskapets, verksamhet under år 1910	»	12,000: —
till främjande af centralförbundets för nykterhets- undervisning verksamhet under år 1910	»	10,000: —
till anordnande af kurser i alkohologi och hälsolära under åren 1909 och 1910 för seminariernas, all- männa läroverkens, flickskolornas och folkhög- skolornas lärarkårer samt gymnastiklärarna vid rikets seminarier och allmänna läroverk äfven- som för anordnande af en liknande kurs år 1910 för folkskollärare	»	83,000: —
såsom understöd för år 1910 till utgifvande af åskåd- ningsmaterieell för nykterhetsundervisningen	»	7,000: —
till understöd för fortsatt utgifvande under år 1910 af tidskriften Mimer	»	2,000: —
för främjande af Sveriges lärares nykterhetsförbunds verksamhet under år 1910	»	3,000: —
för främjande af Sveriges studerande ungdoms hel- nykterhetsförbunds verksamhet under år 1910 samt	»	4,000: —
för främjande af Sveriges nationaltempels af temp- larordens studieverksamhet under år 1910	»	5,000: —
	Summa kronor	182,250: —

samt att, sedan berörda belopp, 182,250 kronor, äfvensom de af Riksdagen från ifrågavarande medel tidigare anvisade belopp utgått, åter-

stoden af de medel, som under åren 1909 och 1910 komma att afsättas för ifrågavarande ändamål, ställes till Kungl. Maj:ts förfogande för att användas till främjande af nykterhet och motarbetande af dryckenskapsens följder.

Beträffande utredningen i ärendet tillåter sig utskottet hänvisa till hvad statsrådsprotokollet därom innehåller.

I sammanhang härmed har utskottet till behandling förehaft elfva särskilda motioner väckta, en inom Första kammaren (n:o 28) af herr *K. Hildebrand*, som föreslagit, att Riksdagen måtte, för undersökning af nykterhetslagstiftning och därmed sammanhängande förhållanden i Förenta staterna, Finland och Norge, på extra stat för år 1910 bevilja ett förslagsanslag af 12,000 kronor;

och tio inom Andra kammaren, däraf en (n:o 110) af herr *V. Rydén*, hvilken hemställt,

att Riksdagen måtte besluta att af de medel, som enligt 25 § i kungl. förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning af brännvin skola afsättas för att användas till främjande af nykterhet och motarbetande af dryckenskapens följder, och under de villkor, som Kungl. Maj:t kan finna nödigt föreskrifva, anvisa dels 2,000 kronor att under år 1909, dels ock 2,000 kronor att under år 1910 utgå till järnvägs-männens helnykterhetsförbund;

två af herr *S. H. Kvarnzelius m. fl.*, hvilka föreslagit,

i motionen n:o 243, att Riksdagen af de medel, som komma att under åren 1909 och 1910 afsättas till främjande af nykterhet och motarbetande af dryckenskapens följder, utöfver de i kungl. propositionen n:o 184 föreslagna anslagsbelopp, måtte anvisa ett belopp af 10,000 kronor till Sveriges nykterhetssällskaps representantförsamlings upplysningsbyrå att utgå för år 1910;

och i motionen n:o 252, att Riksdagen måtte af de i Kungl. Maj:ts proposition n:o 184 omförmälda medlen åt Sveriges storloge af I. O. G. T. på de villkor, som af Kungl. Maj:t pröfvas lämpliga, bevilja ett anslag af 15,000 kronor, att utgå under år 1910;

tre af herr *J. Byström m. fl.*, hvilka hemställt,

i motionen n:o 253, att Riksdagen måtte af de i Kungl. Maj:ts proposition n:o 184 omförmälda medlen åt Sveriges blåbandsförening på villkor, som af Kungl. Maj:t pröfvas lämpliga, bevilja ett anslag af 6,000 kronor att utgå under 1910;

i motionen n:o 254, att Riksdagen måtte af de i Kungl. Maj:ts proposition n:o 184 omförmälda medlen åt Nationalgoodtemplarorden på

villkor, som af Kungl. Maj:t pröfvas lämpliga, bevilja ett anslag af 4,000 kronor att utgå under år 1910;

och i motionen n:o 263, att Riksdagen måtte af de i Kungl. Maj:ts proposition n:o 184 omförmälda medlen åt Sällskapet för kristlig social nykterhetsverksamhet, på villkor som af Kungl. Maj:t pröfvas lämpliga, bevilja ett anslag af 4,000 kronor att utgå under 1910;

en, n:o 255, af herr *E. Wavrinsky*, som föreslagit, att Riksdagen måtte bevilja Hvita Bandet för dess studieverksamhet 4,000 kronor att utgå år 1910 af de medel, som komma att afsättas till främjande af nykterhet och motarbetande af dryckenskapens följder;

en, n:o 257, af herr *C. Wallis* m. fl. hvilka föreslagit, att Riksdagen måtte bevilja nykterhetsorden Verdandi för dess studieverksamhet 5,000 kronor af de medel, som komma att under år 1909 och 1910 afsättas till främjande af nykterhet och motarbetande af dryckenskapens följder;

en, n:o 267, af herr *K. Kjellberg*, som föreslagit, att Riksdagen af nu ifrågavarande medel, utöfver de i förevarande proposition föreslagna anslagsbelopp, måtte bevilja ett anslag af 5,000 kronor att i mån af behof och på de villkor Kungl. Maj:t fastställer utgå till Svenska Läkarsällskapet för täckande af de kostnader, som föranledes af vissa af sällskapet verkställda utredningar i alkoholfrågan; samt

en, n:o 268, af herr *E. Räf*, som föreslagit, att Riksdagen måtte besluta, att sedan de belopp, som äro närmare specificerade i Kungl. Maj:ts förevarande proposition, utgått, återstoden af de medel, som under åren 1909 och 1910 komma att afsättas för nu ifrågavarande ändamål, skola utdelas till landets olika landsting efter landstingsområdenas folk-mängd för att uteslutande utgå till sådan nykterhetsverksamhet, som bäst uppfyller de villkor, Riksdagen uti förevarande afseende bestämt.

Beträffande de af motionärerna till stöd för deras framställningar anförda skäl tillåter sig utskottet hänvisa till motionerna.

Utskottets
yttrande.

Såsom af statsrådsprotokollet framgår, utgöra de medel, om hvilkas disposition förslag nu föreligger, den för försäljningsåren $\frac{1 \text{ okt.}}{1 \text{ nov.}}$ 1907

—31 dec. 1908 samt 1909 inflytande andel af brännvinsmedlen, som enligt Riksdagens beslut skall användas till främjande af nykterhet och motarbetande af dryckenskapens följder, och är denna andel för först-nämnda försäljningsår beräknad till 170,000 kronor och för det sist-nämnda året till 136,000 kronor eller sålunda tillsammans i rundt tal 300,000 kronor. Af Riksdagen är förut af dessa medel disponerad ett

belopp af sammanlagdt 38,000 kronor, och föreslår nu Kungl. Maj:t anvisande af ytterligare ett belopp af 182,250 kronor för olika nykterhetsändamål. Återstoden, omkring 80,000 kronor, skulle enligt förslaget af Kungl. Maj:t få disponeras till främjande af nykterhet och motarbetande af dryckenskapens följder.

Beträffande först Kungl. Maj:ts förslag till fördelning af ofvanberörda belopp, 182,250 kronor, har utskottet ansett sig böra biträda det samma, förutom i här nedan särskildt omförmälda punkter.

I anledning af herr Rydés ofvan omförmälda motion och med hänsyn till den allmännyttan, som i särskild hög grad lärers få anses vara förenad med nykterhetsarbetet bland järnvägspersonalen, har utskottet funnit sig böra tillstyrka, att för främjande af järnvägsmännens helykterhetsförbunds verksamhet anvisas ett belopp af 4,000 kronor att utgå med 2,000 kronor under hvartdera af åren 1909 och 1910.

Det af Kungl. Maj:t för svenska sällskapet för nykterhet och folkuppfostran föreslagna understödet, 12,000 kronor, anser utskottet, då sällskapets verksamhet är riktad på, förutom nykterhetsarbete, främjande af åtskilliga ändamål, hvilka, om än i och för sig synnerligen behjärtansvärda, likväl icke kunna anses böra med medel af nu ifrågavarande art understödjas, skäligen kunna nedsättas till 8,000 kronor.

Såsom understöd till utgifvande af åskådningsmateriel för nykterhetsundervisningen har Kungl. Maj:t föreslagit ett belopp af 7,000 kronor. Af statsrådsprotokollet inhämtas, att ifrågavarande belopp är afsedt att bestrida två tredjedelar af den beräknade kostnaden för utgifvande af tre tabeller angående, *en* rusdrycksförbrukningen i Sverige 1860—1905, *en* årliga förbrukningen per inbyggare af öl, vin, brännvin och alkohol i några europeiska länder och *en* kemisk analys af öl, vin, brännvin och alkoholfria drycker. Då det syntes utskottet, som om allenast den första och tredje af dessa tabeller skulle kunna vara af något mera nämnvärdt gagn för undervisningen samt statsunderstödet icke lærer böra utgå med större andel af utgifningskostnaden, beräknad till 3,500 kronor för tabell, än hvad sökanden i ärendet, centralförbundet för nykterhetsundervisning, själf föreslagit, eller hälften, har utskottet ansett, att understödet bör inskränkas till halfva kostnaden för utgifvande af berörda båda tabeller och sålunda nedsättas till 3,500 kronor. Däremot anser utskottet icke, såsom af departementschefen uttalats, centralförbundet böra i form af villkor för understödets åtnjutande åläggas att hålla ett försäljningspris af högst 60 öre per tabell.

Det af Kungl. Maj:t till främjande af Sveriges lärars nykterhetsförbunds verksamhet föreslagna understödet af 3,000 kronor, har syntes

utskottet med hänsyn till förbundets jämförelsevis ringa medlemsantal kunna nedsättas till 2,000 kronor.

Beträffande härefter herr Kvarnzelius' m. fl. ofvanberörda motion om anslag å 10,000 kronor till Sveriges nykterhetssällskaps representantförsamlings upplysningsbyrå har utskottet funnit hvad i motionen meddelas om byråns ändamål och verksamhet vara af beskaffenhet att föranleda till beviljande af understöd åt densamma; men har emellertid utskottet, då den i motionen gjorda beräkningen af den årliga kostnaden för byrån synes väl hög, ansett att understödet bör begränsas till 8,000 kronor.

Jämväl herr Kjellbergs motion om anslag å 5,000 kronor till svenska läkaresällskapet för täckande af kostnaderna för verkställande af vissa utredningar rörande alkoholfrågan har utskottet velat i så måtto biträda, att utskottet för ändamålet tillstyrker ett understöd af 3,000 kronor.

Vidkommande herr Hildebrands motion om anvisande på extra stat af ett förslagsanslag å 12,000 kronor för vissa undersökningar angående nykterhetslagstiftning m. m. i Förenta Staterna, Finland och Norge vill utskottet till en början i förbigående framhålla, att därest de föreslagna undersökningarna skola kunna företagas i sådan omfattning, att af dem kan förväntas något reslutat af nämnvärd betydelse, de ock lära komma att draga en kostnad, som vida öfverstiger det af motionären äskade beloppet. Utskottet anser det emellertid synnerligen tvifvelaktigt, om man genom undersökningar af ifrågavarande art öfver hufvud taget kan komma till resultat af så objektiv giltighet, att däraf kan hämtas en tillförlitlig ledning för ordnande inom vårt land af de förhållanden, som utgöra föremål för undersökningen; och styrkes utskottet i denna sin uppfattning af de sinsemellan stridiga resultat, hvartill de af motionären omförmälda finska undersökningarne inom Förenta Staterna kommit. Då härtill lägges att beträffande det viktigaste af de af motionären föreslagna undersökningsområdena eller Förenta Staterna just genom berörda undersökningar föreligger ett från olika synpunkter belyst material, för hvars användande för Sveriges räkning hinder icke lärer möta, samt det icke torde kunna antagas, att genom en svensk undersökning skulle komma att vinnas något väsentligt resultat utöfver de förut erhållna, anser sig utskottet icke kunna tillstyrka, att understöd för ifrågavarande ändamål anvisas, vare sig, på sätt motionären föreslagit, i form af anslag eller från bränvinsmedlen.

Herr Byströms m. fl. ofvanberörda motion om ett understöd å 4,000 kronor åt Sällskapet för kristlig social nykterhetsverksamhet har

utskottet, vid det förhållande att sällskapets otvifvelaktigt synnerligen behjärtansvärda verksamhet, sådan densamma af motionärerna angifvits, icke gärna kan anses vara af den art, att brännvinsmedlen böra användas till dess understödjande, ej heller funnit sig kunna tillstyrka.

Beträffande herr Råfs ofvanberörda motion om öfverlämnande af de odisponerade brännvinsmedlen till landstingen för att af dessa fördelas, har utskottet icke kunnat finna hvad af motionären till stöd för en sådan åtgärd anförts vara af beskaffenhet att föranleda Riksdagen till ett uppgifvande af sin rätt att i sista hand besluta om dessa medels användande; och får utskottet förty afstyrka motionen.

Slutligen hafva, såsom ofvan nämnts ej mindre Kungl. Maj:t framlagt förslag om understöd å 5,000 kronor till Sveriges nationaltempels af templarorden studieverksamhet än äfven herrar Byström m. fl., Kvarnzelius m. fl., Wavrinsky och Wallis m. fl. i fem särskilda motioner hemställt om understöd åt Sveriges blåbandsförening, Nationalgoodtemplarorden, Sveriges storloge af I. O. G. T., föreningen Hvita bandet samt nykterhetsorden Verdandi till ett sammanlagdt belopp af 34,000 kronor. Beträffande motionerna vill utskottet framhålla, att då det sammanlagda beloppet af de understöd, som utskottet här ofvan tillstyrkt, uppgår till 181,750 kronor eller sålunda vida mer än hvad som kan förväntas komma att för hvarje försäljningsår hädanefter inflyta, samt man lärer kunna antaga, att anspråk på förnyade understöd för de flesta af de ändamål, för hvilkas tillgodoseende anslag till olika belopp nu tillstyrkts, komma att för följande år framställas och jämväl anses böra i åtskilliga fall blifva tillmötesgångna, försiktigheten synes bjuda att icke för närvarande hårdare belasta de nu tillgängliga medlen än som af utskottet redan tillstyrkts. Därtill kommer att, då så många anspråk på understöd från dessa medel framställas af olika nykterhetsförbund, det icke lärer vara lämpligt att Riksdagen i första hand pröfvar dessa anspråk, utan synas desamma därförinnan böra i ett sammanhang hafva varit föremål för Kungl. Maj:ts utredning och bedömande. Utskottet får därför afstyrka ifrågavarande motioner. Beträffande Kungl. Maj:ts ofvanberörda förslag om understöd till Sveriges nationaltempels af templarorden studieverksamhet, vill utskottet först och främst såsom sin mening framhålla, att det med skäl lärer kunna ifrågasättas, huruvida det af föreningen bedrifna mångsidiga upplysningsarbetet annat än till en mycket ringa del är af den art, att detsamma, hur värdefullt det än må anses vara, bör understödjas med nu ifrågavarande för det speciella nykterhetsarbetet afsedda medel. Då härtill kommer att utskottet,

såsom ofvan nämnts, anser sig böra afstyrka åtskilliga motioner om understöd till flera inom landet verkande stora nykterhetsförbund, under framhållande, bland annat, att dessa frågor lämpligen böra i första hand pröfvas af Kungl. Maj:t, vill det synas utskottet som om frågan om understöd åt nu förevarande förbund bör tagas under förnyad ompröfning i sammanhang med de framställningar till Kungl. Maj:t om understöd åt förstberörda föreningar, som, därest utskottets hemställan om afslag å nämnda motioner vinner Riksdagens bifall, icke lära uteblifva. Utskottet anser sig alltså icke för närvarande böra tillstyrka denna punkt af förslaget.

Vidkommande slutligen Kungl. Maj:ts förslag därom, att det odisponerade beloppet af nu ifrågavarande medel skulle ställas till Kungl. Maj:ts förfogande, har utskottet visserligen icke funnit några skäl förebragta, som böra leda till ett uppgifvande af principen om Riksdagens dispositionsrätt öfver dessa medel, men då det å andra sidan kan anses önskvärdt, att något mindre belopp kan af Kungl. Maj:t disponeras för tillmötesgående af framställningar om understöd i fall, som äro af den natur, att Riksdagens medgifvande ej hinner att inhämtas, har utskottet funnit sig böra tillstyrka, att Kungl. Maj:t medgifves rätt att förfoga öfver någon del af nu ifrågavarande öfverskott, hvilken utskottet ansett lämpligen kunna bestämmas till 10,000 kronor.

På grund af hvad sålunda anförts får utskottet hemställa,

a) att Riksdagen i anledning af Kungl. Maj:ts förevarande proposition, herrar Rydén och Kjellbergs ofvanberörda motioner samt herr Kvarnzeliuss m. fl. öfverförda motion n:r 243, må, beträffande fördelningen af de medel, som, jämlikt 25 § i kungl. förordningen angående försäljning af brännvin den 9 juni 1905, komma att under år 1909 och 1910 afsättas till främjande af nykterhet och motarbetande af dryckenskapens följder, medgifva, att af samma medel må under de villkor, som af Kungl. Maj:t pröfvas lämpliga, utgå

1:o) såsom understöd för år 1910		
åt kuranstalten Sans Souci.....	kronor	7,000:—
2:o) såsom understöd för år 1910		
åt Stockholms alkoholisthem... »		8,500:—
		<hr/>
	Transport kronor	15,500:—

	Transport kronor	15,500: —
3:o)	för uppförande af ett bad- och tvätthus jämte klappbrygga vid nyssnämnda kuranstalt ...	» 12,000: —
4:o)	såsom understöd för år 1910 åt kuranstalten Solvik å Styrso	» 5,000: —
5:o)	såsom bidrag till byggnadskostnaden för svenska diakonsällskapets alkoholisthem vid Stora Sköndal	» 12,000: —
6:o)	såsom bidrag till uppehållande under år 1909 af verksamheten vid sistnämnda anstalt	» 6,000: —
7:o)	till pristäflan för en folkskrift rörande alkoholismen	» 3,000: —
8:o)	till främjande af järnvägs- männens helnykterhetsförbunds verksamhet 2,000 kronor för hvardera af åren 1909 och 1910	» 4,000: —
9:o)	till internationella byrån för alkoholismens bekämpande	» 750: —
10:o)	till främjande af svenska sällskapets för nykterhet och folkuppfostran, det år 1837 stiftade svenska nykterhetssällskapets, verksamhet under år 1910	» 8,000: —
11:o)	till främjande af centralförbundets för nykterhetsundervisning verksamhet under år 1910	» 10,000: —
12:o)	till anordnande af kurser i alkohologi och hälsolära under åren 1909 och 1910 för seminariernas, allmänna läroverkens, flickskolornas och folkhögskolornas lärarkårer samt	
	Transport kronor	76,250: —

	Transport kronor	76,250: —
	gymnastiklärarna vid rikets seminarier och allmänna läroverk äfvensom för anordnande af en liknande kurs år 1910 för folkskollärare.....	» 83,000: —
13:o)	såsom understöd för år 1910 till utgifvande af åskådningsmaterieell för nykterhetsundervisningen	» 3,500: —
14:o)	till understöd för fortsatt utgifvande under år 1910 af tidskriften Mimer	» 2,000: —
15:o)	för främjande af Sveriges lärares nykterhetsförbunds verksamhet under år 1910	» 2,000: —
16:o)	för främjande af Sveriges studerande ungdoms helnykterhetsförbunds verksamhet under år 1910	» 4,000: —
17:o)	för främjande af Sveriges nykterhetssällskaps representantförsamlings upplysningsbyrås verksamhet under år 1910	» 8,000: —
18:o)	till bidrag till täckande af kostnader för vissa af svenska läkaresällskapet föranstaltade utredningar i alkoholfrågan ...	» 3,000: —
	Summa kronor	181,750: —

b) att Kungl. Maj:ts framställning om understöd å 5,000 kronor till främjande af Sveriges nationaltempels af Templarorden studieverksamhet under år 1910 icke må af Riksdagen bifallas samt att ej heller herr Wallis' m. fl. ofvanberörda motion, herr Kvarnzelius' m. fl. motion n:o 252, herr Byströms m. fl. motion n:o 253, herr Byströms m. fl. motion n:o 254, och herr Wavrinskys ofvanberörda motion må vinna Riksdagens bifall;

c) att herr Byströms m. fl. motion n:o 263 icke må af Riksdagen bifallas;

d) att herr Räfs ofvanberörda motion icke må vinna Riksdagen bifall;

e) att herr Hildebrands ofvan omförmälda motion icke må af Riksdagen bifallas; samt

f) att Kungl. Maj:ts förslag i fråga om dispositionen af återstoden af de medel, som under åren 1909 och 1910 komma att afsättas för ifrågakvarande ändamål, må på det sätt bifallas, att ett belopp af 10,000 kronor ställes till Kungl. Maj:ts förfogande för att användas till främjande af nykterhet och motarbetande af dryckenskapens följder.

Stockholm den 4 maj 1909.

På statsutskottets vägnar:

G. BILLING.

Reservationer:

vid punkten b) af herrar *P. Olsson, D. Persson, A. Wiklund, K. Starbäck, J. Ström, J. J. Byström, A. C. J. Christierson* och *K. V. Rydén*, hvilka ansett

dels att utskottets yttrande i denna del bort hafva följande lydelse:

»Vidkommande Kungl. Maj:ts förslag om understöd å 5,000 kronor till Sveriges nationaltempels af templarorden studieverksamhet finner utskottet detta böra behandlas i sammanhang med de anslag för liknande ändamål, som föreslagits af hr Wallis m. fl. åt nykterhetsorden Verdandi, af hr Kvarnzelius m. fl. åt Sveriges storloge af I. O. G. T., af hr Byström m. fl. åt Sveriges blåbandsförening och Nationalgoodtemplarorden samt af hr Wavrinsky m. fl. åt Hvita bandet. Samtliga de här föreslagna anslagen äro afsedda till understöd åt dessa nykter-

hets-sällskaps studieverksamhet. I likhet med hvad föredragande departementschefen uttalat angående Sveriges nationaltempels af templarorden studieverksamhet, finner utskottet, att dessa nykterhets-sällskaps studieverksamhet, ehuru omfattande en mängd allmänbildande ämnen, dock enligt sakens natur synes vara hufvudsakligen inriktad på främjande af nykterhetsintresset, och finner utskottet följaktligen samtliga dessa nykterhetsföreningars verksamhet böra erhålla understöd af ifrågavarande medel. Beträffande storleken af de belopp, hvarmed dessa understöd böra utgå, vill utskottet till en början erinra om att de tillgängliga medlen redan genom förut förordade anslag äro hårdt anlitade, med anledning hvaraf, och då den sammanlagda summan af begärda anslag för nykterhetsföreningarnas studieverksamhet uppgår till icke mindre än 39,000 kronor, försiktigheten synes bjuda, att dessa anslag till beloppet något nedbringas. En sådan nedsättning anser sig utskottet så mycket hellre kunna förorda som utskottet hyser den uppfattningen, att, då de anslag, som möjligen beviljas på grund af nu ifrågavarande framställningar, komma såsom ej oväsentliga tillskott till redan förut genom vederbörande föreningar för ändamålet anskaffade medel, minskningen i de begärda anslagsbeloppen icke kan komma att i någon nämnvärd grad inverka störande på föreningarnas ekonomi. Med hänsyn därtill, att flertalet af ofvan förordade anslag äro af den natur att anspråk på deras förnyade beviljande med all sannolikhet framdeles komma att uppstå, har utskottet funnit, att summan af anslagen till nykterhetsföreningarnas studieverksamhet ej lämpligen kan sättas högre än 20,000 kronor. Vid fördelningen af denna summa har utskottet med hänsyn ej mindre till omfattningen af de olika sällskapens studieverksamhet än äfven i någon mån medlemsantalet inom de olika föreningarna funnit sig böra föreslå följande anslagsbelopp: till nationaltemplet af Templarorden 3,000 kronor, till nykterhetsorden Verdandi 2,000 kronor, till Sveriges storloge af I. O. G. T. 8,000 kronor, till Blå bandet 3,000 kronor, till Nationaltemplarorden 2,000 kronor och till Hvita bandet 2,000 kronor.»

dels ock att utskottet bort hemställa,

att Riksdagen med anledning af Kungl. Maj:ts förslag samt herrar Wallis' m. fl. ofvanberörda motion, Kvarnzelius' m. fl. motion n:r 252, Byströms m. fl. motioner n:ris 253 och 254, samt herr Wavrinskys ofvanberörda motion må medgifva att af ifrågavarande medel må utgå

dels för främjande af Sveriges nationaltempels af Templarorden studieverksamhet under år 1910	kronor	3,000: —
dels för främjande af nykterhetsorden Verdandis studieverksamhet under år 1910	»	2,000: —
dels för främjande af Sveriges storloges af I. O. G. T. studieverksamhet under år 1910	»	8,000: —
dels för främjande af Sveriges Blåbandsförenings studieverksamhet under år 1910	»	3,000: —
dels för främjande af Nationalgoodtemplarordens studieverksamhet under år 1910	»	2,000: —
dels ock för främjande af nykterhetsföreningen Hvita bandets studieverksamhet under år 1910	»	2,000: —
<hr/>		
Summa kronor		20,000: —

af herr *J. A. Sjö*;

vid *punkten c)* af herr *J. J. Byström*, som ansett, att utskottet bort hemställa,

att Riksdagen måtte af ifrågavarande medel såsom understöd åt sällskapet för kristlig social verksamhet, på villkor som af Kungl. Maj:t pröfvas lämpliga, anvisa ett belopp af 2,000 kronor, att utgå under år 1910.

Det skulle här antecknas, att herrar *F. W. Thorsson*, *F. Berg* och *A. Ekman* icke deltagit i förestående ärendes behandling inom utskottet.